CABINET

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 26 Chwefror, 2026.

Mae-r Agenda ar gael yma.

Mae recordiad y cyfarfod ar gael yma.

Yn bresennol: Y Cynghorydd L. Burnett (Cadeirydd); Y Cynghorwyr B.E. Brooks, R.M. Birch, G. John, S.D. Perkes, S. Sivagnanam, E. Williams a M.R. Wilson.

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorydd J. Protheroe.

C206 CYHOEDDIAD –

Dechreuodd yr Arweinydd drwy sôn am rai materion cadw tŷ a dywedodd fod y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw, ei recordio a'i uwchlwytho i wefan Cyngor Bro Morganwg cyn gynted â phosibl ar ôl y cyfarfod.

C207 COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Chwefror 2026 fel cofnod cywir.

C208 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

C209 CYNGOR BRO MORGANWG: BALANSAU YSGOLION (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan Bwyllgor Craffu Dechrau'n Dda dyddiedig 19 Ionawr 2026.

Dywedodd yr Arweinydd fod y mater hefyd wedi'i drafod yn y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn gynharach yn yr wythnos ac felly ei bod yn debygol y byddai cyfeiriad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet i'w ystyried.

Roedd cynnydd yn cael ei wneud i leihau diffygion ac roedd sgwrs yn y cyfarfod ynghylch a oedd diffygion ysgolion yn cael eu dileu. Eglurodd yr Arweinydd fod y Cyngor yn tanysgrifio diffygion ond nad oeddent yn cael eu dileu.

Hefyd, cafwyd ymholiad yn y cyfarfod ynghylch sut y caniatawyd i broblemau diffygion cyllidebol waethygu, ond dywedodd yr Arweinydd fod ysgolion yn gyfrifol am eu cyllidebau eu hunain a bod y Cyngor ar gael i'w cefnogi i reoli eu sefyllfaoedd.

Roedd yn rhaid i Gyfarwyddwyr o fewn y Cyngor adrodd yn rheolaidd ar reolaeth ariannol, gan fanylu ar berfformiad a lle y gallai fod angen arbedion, ond roedd ysgolion yn ymreolaethol ac roedd eu cyllidebau yn faterion i'w Cyrff Llywodraethu eu hunain. Yn aml, ni fyddai'r Cyngor yn cael ei hysbysu o unrhyw anawsterau nes iddo gael ei alw am gymorth.

Roedd yr argymhelliad gan y Pwyllgor i'w ystyried gan y Cabinet yn cynnwys sylwadau'r Pwyllgor, ac roedd un ohonynt yn cyfeirio at yr angen am arfer cyson ar draws yr Awdurdod Lleol. Dywedodd yr Arweinydd ei bod wedi cael trafodaethau gyda'r Gweinidog a'i Swyddogion yn ei rôl fel llefarydd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru dros Addysg ynghylch beth oedd yn ffurfio'r prif gyflawniadau ar gyfer ysgolion, sut y mesurwyd y cyflawniadau hynny a sut y gallai ysgolion reoli eu gwariant os nad oeddent yn ymwybodol o'r union beth a ddisgwylid ei gyflawni.

PENDERFYNWYD – Y dylid diolch i Bwyllgor Craffu Dechrau'n Dda am eu hystyriaeth o'r mater yn ei gyfarfod ar 19 Ionawr 2026 a nodi eu sylwadau.

<u>Rheswm dros y penderfyniad</u>

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C210 CYNIGION AR GYFER YMGYNGHORI AR GYLLIDEB GYCHWYNNOL 2026/27 A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2026/27 I 2030/31 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad ar y Cyd dyddiedig 11 Chwefror 2026.

Dywedodd yr Arweinydd fod y cyfeiriad yn gysylltiedig ag Eitem 9 ar yr Agenda a chynigiodd y dylid ystyried yr eitem ochr yn ochr â'r adroddiad hwnnw, a chytunwyd arno.

PENDERFYNWYD – Y dylid diolch i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ar y Cyd am eu hystyriaeth o'r mater yn ei gyfarfod dyddiedig 11 Chwefror 2026, y dylid nodi eu sylwadau a'u hystyried ochr yn ochr ag Eitem 9 ar yr Agenda.

<u>Rheswm dros y penderfyniad</u>

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C211 CYNIGION RHAGLEN GYFALAF DRAFFT 2026/27 I 2030/31 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad gan y Pwyllgor Craffu Perfformiad ar y Cyd dyddiedig 11 Chwefror 2026.

Dywedodd yr Arweinydd fod y cyfeiriad yn gysylltiedig ag Eitem 10 ar yr Agenda a chynigiodd y dylid ystyried yr eitem ochr yn ochr â'r adroddiad hwnnw, a chytunwyd arno.

PENDERFYNWYD – Y dylid diolch i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ar y Cyd am eu hystyriaeth o'r mater yn ei gyfarfod dyddiedig 11 Chwefror 2026, y dylid nodi eu sylwadau a'u hystyried ochr yn ochr ag Eitem 10 ar yr Agenda.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys y cyfeiriad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

C212 MONITRO REFENIW CHWARTER 3 2025/26 (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am Fonitro Chwarter 3 ar gyfer 2025/26.

Dangosodd Tabl 2 ar Dudalen 3 o'r adroddiad fod effaith net o £8.8M ar ysgolion o ran cronfeydd wrth gefn ac felly ni ellid eu defnyddio ar gyfer materion eraill i gwmpasu'r diffygion hynny. Fodd bynnag, rhagwelwyd y byddai cronfeydd wrth gefn yn lleihau dros y flwyddyn a byddent yn cael eu hailbroffilio oherwydd llithriad gwariant cyfalaf.

Cynigiwyd cyfeirio'r adroddiad at y Pwyllgor Craffu Adnoddau lle'r oedd yr Arweinydd yn edrych ymlaen at drafodaeth fanylach.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid yr adroddiad a'r mesurau ariannol a gymerwyd ac a gynigiwyd yn cael eu cymeradwyo.

(2) Y dylid yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Craffu Adnoddau i'w ystyried ac i unrhyw argymhellion gael eu cyfeirio'n ôl at y Cabinet i'w hystyried.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Cymeradwyo'r adroddiad a'r mesurau ariannol a gymerwyd ac a gynigiwyd.

(2) Galluogi'r Pwyllgor Craffu sy'n gyfrifol am gyllid i adolygu'r sefyllfa ddiwedd y flwyddyn.

C213 MONITRO CYFALAF AR GYFER Y CYFNOD 1 EBRILL I 31 RHAGFYR 2025 (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i gynghori'r Cabinet ar y cynnydd ar Raglen Gyfalaf 2025/26 ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2025 i 31 Rhagfyr 2025 ac i ofyn am newidiadau i'r Rhaglen Gyfalaf.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Wilson at dudalen 16 o'r adroddiad a oedd yn ymwneud â gwaith sefydlogi'r safle sydd bellach yn digwydd ym Marina Penarth, gyda'r prif waith i ddechrau ym mis Mawrth 2026. Byddai'n gynllun hirdymor ar gyfer buddion hirdymor ac roedd yn edrych ymlaen at gwblhau'r cynllun, er y byddai rhywfaint o aflonyddwch yn y byrdymor.

Dywedodd y Cynghorydd John nad oedd yr holl gynlluniau a restrwyd yn ddyledus ac, fel enghraifft, cyfeiriodd at gyllid A106 ar gyfer croesfan a reolir ar Ham Lane East yn Llanilltud Fawr lle cwblhawyd y cynllun o dan y gyllideb fis Awst diwethaf, a byddai'r gweddill yn cael ei ddychwelyd i'r gyllideb sylfaenol. Diolchodd yr Arweinydd i'r Cynghorydd John am yr eglurhad.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi'r cynnydd a wnaed ar gyflawni Rhaglen Gyfalaf 2025/26.

(2) Y dylid nodi'r defnydd o Awdurdod Dirprwyedig fel y nodir yn yr adroddiad.

(3) Y dylid nodi'r defnydd o Bwerau Argyfwng fel y manylir yn Atodiad 1.

(4) BOD y newidiadau canlynol i Raglen Gyfalaf 2025/26 a Rhaglenni Cyfalaf blynyddoedd i ddod yn cael eu cymeradwyo:

- Ailddatblygu St Richard Gwyn – Cais i gario £1m o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Gofal Plant Blynyddoedd Cynnar – Pen y Garth – Cynnwys y cynllun hwn yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 i 2027/28 fel y manylir ym mharagraff 2.11, i'w ariannu gan Grant Llywodraeth Cymru.
- Adfer Mur Cynnal Ysgol Gynradd Tregatwg – Trosglwyddo £11k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 o gyllideb Cynnal a Chadw Cyffredinol Ysgolion Fictoraidd i gyllideb y cynllun hwn.
- Ysgol Gynradd Sant Joseff, Ysgol Gynradd Llandochau a'r Bont-faen – Atgyweirio ac Adnewyddu Cladin Allanol – Cais i gario cyllideb y cynllun, sef £35k, ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Ysgol Gynradd Tregatwg – Adnewyddu Toiledau – Cario £50k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Grant Ysgolion Bro – Nodi'r newidiadau a chymeradwyo'r trosglwyddiadau y gofynnwyd amdanynt yn unol â'r amrywiad a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru, fel y manylir ym mharagraffau 2.13 a 2.14
- Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol – Nodi'r newidiadau y gofynnwyd amdanynt, cymeradwyo'r trosglwyddiadau a chynnwys cynlluniau newydd yn unol â'r amrywiad a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru, fel y manylir ym mharagraffau 2.15 a 2.16.
- Wal Ffin Ysgol Gynradd Fictoria – Cario £14k ymlaen o gyllideb y cynllun hwn i Raglen Gyfalaf 2026/27.

- Ysgolion Fictoraidd – Adnewyddu nwyddau dŵr glaw haearn bwrw gweddilliol – Cais i gario cyllideb y cynllun hwn, sef £30k, ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Ysgolion Fictoraidd – Archwiliadau Strwythurol – Cario £250k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Cyfleuster ADY Newydd – Ysgol Gyfun Llanilltud Fawr – Cario £1.521m o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Adolygiad o wariant refeniw dros £10k – Cynnwys cynlluniau cyfalaf fel rhan o adolygiad o wariant refeniw fel y nodwyd ym mharagraff 2.17 yr adroddiad hwn.
- Ysgol y Deri – Boeler Newydd – Cynnwys y cynllun hwn yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 gyda chyllideb o £10k, i'w hariannu gan drosglwyddiad o gyllideb Cynnal a Chadw Cyffredinol Ysgolion Fictoraidd.
- Grant Cynnal a Chadw Ysgolion – Nodi derbyn y grant hwn o £715k gan Lywodraeth Cymru a chyfnewid y cyllid fel y manylir ym mharagraff 2.19.
- Drysau Tân Cartrefi Preswyl – Ailenwi'r cynllun hwn yn Waith Tân Cartrefi Preswyl yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- Buddsoddi i Arbed – Cynyddu cyllideb 2025/26 gan £110k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26, i'w ariannu drwy fenthyca.
- Cartref Preswyl ‘Cartref’ - Gwaith Adnewyddu Boeleri – Cario £140k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Gwaith Tirlunio Sant Mihangel, y Barri – Cynnwys cynllun newydd yn y Rhaglen Gyfalaf fel y nodir ym mharagraff 2.22, i'w ariannu o gyllideb refeniw'r Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Rhaglen Amnewid Cerbydau –
  - Cario £115k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
  - Cynnwys grant o £14k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26, wedi’i ariannu gan grant Llywodraeth Cymru.
- Diogelu’r Arfordir a Draenio Tir Cyffredinol – Cais i gario £131k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Adnewyddu To Neuadd Bentref Tregolwyn – Tynnu’r cynllun hwn o Raglen Gyfalaf 2025/26.
- Tirlithriad Marina Penarth – Gwaith Sefydlogi Llethr – Cais i gario £500k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Mur Cynnal Windsor Road – Cario £200k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Systemau ARhCA a Thalu Ynys y Barri – Cais i gario £50k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Adolygu Newidiadau i Gynlluniau Trwyddedau Parcio – Cais i gario £55k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Adnewyddu Meysydd Parcio a thaliadau parcio newydd – Cais i gario £55k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Grantiau trafnidiaeth Teithio Llesol – Cais i ddiwygio cyllidebau ar y grantiau trafnidiaeth Teithio Llesol yn unol â'r amrywiad a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru, a fanylir ym mharagraff 2.25.
- 20mya – Lleihau cyllideb y cynllun hwn, a ariennir gan grant Llywodraeth Cymru, gan £174k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- A106 Hayes Road, y Barri – Gwelliannau i Gerddwyr – Cario £40k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.

- A106 Ham Lane East Llanilltud Fawr – Croesfan a reolir – Cais i leihau cyllideb y cynllun hwn gan £40k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- A106 Mannau Agored Cyhoeddus – y Bendricks, y Barri – Cais i gario £110k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- A106 Croesfan a reolir – South Road, Sili – Cais i gario £100k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- A106 Cynigion Parc Llinol, Sili – Cario £150k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Parcio Fflyd – Cais i gario £800k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Rhaglen Gwella Tai –
  - Cario £3.010m o'r rhaglen hon ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27 fel y manylir ym mharagraff 2.47.
  - Cynyddu cyllideb cynllun Cronfa Gofal Integredig Pentref Pobl Hŷn Penarth gan £5k, i'w hariannu o gyllideb y Cyfrif Refeniw Tai.
- Diogelwch Cymunedol – Uwchraddio teledu cylch cyfyng – Cynnwys cynllun newydd ar gyfer uwchraddio teledu cylch cyfyng yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 gyda chyllideb o £24k, i'w ariannu gan gyfraniad refeniw o'r gyllideb Diogelwch Cymunedol ar gyfer teledu cylch cyfyng.
- Cronfa Ffyniant Bro – Cais i gario £1.5m ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Gwelliannau Creu Lleoedd – Bearfield, y Bont-faen – Cario £122k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Balchder Bro Llywodraeth y DU – Cais i gario £750k ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- CFfG - Gwella Mynediad Llwybrau Beicio a Throed Cosmeston – Cynyddu cyllideb y cynllun hwn gan £75k, wedi'i ariannu gan gronfeydd wrth gefn.
- CFfG - SCGF Pedal Power – Lleihau'r cynllun hwn a ariennir gan grant gan £7k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- Cronfa Ffyniant Gyffredin – Gwaith Cyfalaf Trosglwyddo Asedau Cymunedol
  - Cais i gario £335k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
  - Lleihau cyllideb y cynllun hwn gan £37k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- CFfG Cosmeston – Gwelliannau maes parcio pob tywydd – Cynyddu cyllideb y cynllun hwn gan £12k, i'w ariannu o gronfa wrth gefn Parcio Ceir Cosmeston.
- Caffael Wilkinsons – Cynnwys cynllun newydd ar gyfer y caffaeliad hwn gyda chyllideb o £953k yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26.
- Mesurau Diogelwch yn yr Ardal Arloesi – Cais i ddileu'r cynllun £12k hwn o Raglen Gyfalaf 2025/26.
- Lôn Pum Milltir – Cario £900k o gyllideb y cynllun hwn ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Grant ULEV – Trosglwyddo £24k o'r grant ULEV i'r Rhaglen Amnewid Cerbydau a'i gario ymlaen i Raglen Gyfalaf 2026/27.
- Bargen Ddinesig – Ailbroffilio'r cynllun hwn yn Rhaglen Gyfalaf 2025/26 a'r blynyddoedd i ddod.

(5) BOD Rhaglen Gyfalaf 2025/26 yn cael ei diwygio i adlewyrchu'r trefniadau prydles diwygiedig sydd eisoes wedi dechrau neu sydd i fod i ddechrau yn 2025/26 sy'n bodloni'r trothwy ar gyfer cynhwysiant o dan IFRS16.

(6) Y dylid cyfeirio'r adroddiad at y Pwyllgor Craffu Adnoddau i'w ystyried.

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Cynghori'r Cabinet ar gynnydd y Rhaglen Gyfalaf.

(2) Cynghori'r Cabinet ar ddefnyddio Awdurdod Dirprwyedig.

(3) Cynghori'r Cabinet ar ddefnyddio Pwerau Argyfwng.

(4) Caniatáu i gynlluniau fynd rhagddynt yn y blynyddoedd ariannol cyfredol a blynyddoedd ariannol y dyfodol.

(5) Er mwyn gofyn am gymeradwyaeth ar gyfer yr ychwanegiadau Prydlesu diwygiedig ar gyfer 2025/26 fel rhan o safon gyfrifyddu IFRS16.

(6) Cynghori'r Pwyllgor Craffu Adnoddau ar gynnydd Rhaglen Gyfalaf 2025/26.

C214 CYLLIDEB DDRAFFT 2026/27 A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2026/27 I 2030/31 (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i gyflwyno cynigion drafft ar gyfer Cyllideb 2026/27 ac amlinellu'r sefyllfa ariannol ar draws y tymor canolig 2026/27 i 2030/31 i'w cymeradwyo gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026.

Dywedodd yr Arweinydd fod ystyriaethau cyllideb eleni wedi teimlo'n wahanol i gyllidebau ers i gyni ariannol ddechrau yn 2012 gan fod cyllidebau blaenorol wedi teimlo fel dewisiadau y bu'n rhaid eu gwneud ynghylch ble i wneud toriadau yn hytrach na ble i fuddsoddi mewn gwasanaethau. Eleni roedd yn bosibl gwneud dewisiadau i wneud buddsoddiadau a chroesawodd y safbwynt hwnnw o ganlyniad i'r setliad terfynol mwy cadarnhaol gan Lywodraeth Cymru. Llwyddwyd i reoli'r arbedion yr oedd angen eu gwneud i lawr i swm rhesymol, ni wnaed unrhyw doriadau i gyllid ysgolion, ond fel Cyngor â chyllid isel roedd pwysau bob amser ar y gyllideb gyda phwysau ar gyfer 2026/27 yn gyfanswm o £28.227m.

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar y Gyllideb Ddrafft a chafwyd 466 o ymatebion i'r arolwg ar-lein, a oedd yn is na'r blynyddoedd diwethaf. Er bod ymgyngoreion wedi nodi eu bod yn erbyn cynnydd arfaethedig o 5.5% yn y Dreth Gyngor, roedd llai ohonynt yn erbyn cynnydd o 1% i gefnogi Gwasanaethau Ieuenctid, trafnidiaeth wledig a mannau gwyrdd. Yn debyg i flynyddoedd blaenorol, roedd trigolion Bro Morgannwg yn gryf o blaid cefnogi'r trigolion mwyaf agored i niwed, sef bwriad y cynnig am gynnydd o 1%. Felly, cyflwynwyd y gyllideb yn seiliedig ar y cynnydd o 5.5% yn y Dreth Gyngor a fyddai'n caniatáu i'r Cyngor ateb y galw am wasanaethau, ond hefyd buddsoddi mewn meysydd fel y strydlun, ond roedd yn amlwg bod pobl yn ffafrio cefnogaeth i Wasanaethau Ieuenctid a thrafnidiaeth wledig. Cafwyd trafodaeth hir yn y Pwyllgor Craffu am yr angen i gefnogi bysiau gwledig gan fod llawer yn teimlo eu bod wedi'u hynysu gan y gwasanaeth bysiau presennol a bod pobl ifanc yn wynebu pwysau sylweddol yn y dyfodol. Roedd parciau a mannau gwyrdd yn faterion y gellid mynd i'r afael â nhw o fewn Meysydd Gwasanaeth.

Ar ôl ystyried y data o'r ymgynghoriad, teimlwyd bod angen cymorth ar Wasanaethau Ieuenctid a thrafnidiaeth wledig. Aeth yr aelodau allan i siarad â phobl ifanc i glywed eu barn gan nad oeddent yn aml yn ymateb i ymgynghoriadau ffurfiol, ac roedd yn amlwg eu bod yn gwybod am yr argyfwng costau byw, a bod ganddynt farn gref am drafnidiaeth gyhoeddus a diogelwch cysylltiedig a gwerth gwasanaethau ieuenctid a oedd yn cwmpasu mwy na materion yn yr ysgol yn unig.

Felly, dywedodd yr Arweinydd, er y byddai'r Cabinet yn argymell bod y Cyngor Llawn yn cymeradwyo cynnydd o 5.5% yn y Dreth Gyngor ar gyfer dadl a phenderfyniad, y byddai Argymhelliad ychwanegol yn cael ei gynnwys i ychwanegu 1% arall at y cynnig hwnnw o ran y Dreth Gyngor, a oedd yn cyfateb i 31c yr wythnos ar eiddo cyffredin, er mwyn darparu lefel briodol o gefnogaeth i bobl ifanc a gwasanaethau trafnidiaeth gwledig ym Mro Morgannwg. Diolchodd yr Arweinydd i bob un o’r bobl ifanc yn yr ysgolion yr ymwelodd hi â nhw am roi o’u hamser a rhannu eu barn â hi.

Croesawodd y Cynghorydd Birch y cynnig i ariannu gwaith ieuenctid yn briodol gan ei fod wedi cael effaith gadarnhaol ar fywydau pobl ifanc ledled Bro Morgannwg, gan gynnig cefnogaeth, profiadau a lleoedd y tu allan i'r ysgol iddynt a mynediad at oedolion cyfrifol a all wrando ar eu pryderon a chynnig cyngor a chefnogaeth.

Dywedodd y Cynghorydd Williams fod mwy o arian yn cael ei wario ym maes Gwasanaethau Oedolion i bobl hŷn o ganlyniad i anghenion mwy cymhleth ac ymdrechion i geisio cadw pobl yn eu cartrefi eu hunain. Defnyddiwyd darparwyr allanol ar gyfer lleoliadau ac roedd angen ystyried cynnydd mewn cyfraniadau Yswiriant Gwladol a bodloni'r Cyflog Byw Gwirioneddol, a roddodd bwysau ar gyllidebau Gwasanaethau Cymdeithasol.

Dros y misoedd diwethaf ym Mro Morgannwg, cydnabuwyd bod angen mwy o gefnogaeth ar gyfer gwasanaethau ieuenctid a bod angen mwy o gefnogaeth ar unigolion. Roedd y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid wedi gweld cynnydd yn y niferoedd ac roedd yn amlwg bod angen cynyddu’r ddarpariaeth gwasanaeth ieuenctid er mwyn darparu ymyriadau cynharach.

Roedd trafnidiaeth wedi cael ei chefnogi’n flaenorol gan Gyngor Bro Morgannwg er mwyn cefnogi gwasanaethau cyhoeddus ac roedd yn bwysig darparu cyfleusterau o’r fath ar gyfer cymunedau gwledig.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig ystyried y materion hynny, a oedd mor bwysig, ar wahân i'r gyllideb sylfaenol, ac roedd yna gynigion amlinellol gan y Gwasanaethau Ieuenctid a fyddai ar gael i'r Aelodau eu hystyried. Roedd sgyrsiau diweddar wedi dangos bod trafnidiaeth yn sefyllfa gymhleth ac roedd angen archwilio ai cynnydd mewn gwasanaethau amserlenedig oedd y ffordd ymlaen, a fyddai cynnydd mewn trafnidiaeth gymunedol yn ddatrysiad, neu a oedd ffactorau eraill i'w hystyried. Dim ond drwy ddyrannu cyllid y byddai’n bosibl cael y sgyrsiau hynny a symud y mater ymlaen.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid y sefyllfa ariannol ddiweddaraf yn cael ei nodi.

(2) Y dylid y Cabinet yn argymell bod y Cyngor Llawn yn cymeradwyo cynnydd o 5.5% yn y Dreth Gyngor.

(3) Y dylid y Cabinet yn penderfynu ymhellach gynyddu'r Dreth Gyngor 1% ychwanegol, er mwyn galluogi buddsoddiad wedi'i glustnodi mewn Gwasanaethau Ieuenctid a thrafnidiaeth wledig, gyda gwybodaeth atodol i'w chynhyrchu i gyd-fynd â'r adroddiad i'w ystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026 i amlinellu'r wybodaeth ychwanegol berthnasol ac angenrheidiol i'r Aelodau ei thrafod a dod i benderfyniad ar gyllideb ddiwygiedig gyda'r Dreth Gyngor wedi'i gosod ar 6.5%, gyda'r penderfyniad terfynol yn nwylo'r Cyngor Llawn.

(4) Y dylid y Cabinet yn argymell bod y Cyngor Llawn yn cymeradwyo'r gyllideb ar gyfer 2026/27.

(5) Y dylid y rhagolygon ar draws y tymor canolig hyd at 2030/31 a'r dull o gyflawni cyllid cynaliadwy yn cael eu nodi.

(6) Y dylid nodi'r cronfeydd wrth gefn wedi'u hail-alinio a oedd yn ceisio cyfateb i'r risgiau yr oedd y Cyngor yn eu hwynebu nawr, yn ogystal â sylwadau'r Swyddog adran 151 ar ddigonolrwydd y cronfeydd wrth gefn a chadernid yr amcangyfrifon ym mharagraffau 2.106 i 2.117.

(7) Y dylid nodi'r trefniadau a roddwyd ar waith i sicrhau bod y rhaglen arbedion o £2.772m yn cael ei chyflawni a sicrhau bod y pwysau cost hynny na ddyfarnwyd yn cael eu rheoli a'u lliniaru.

(8) Y dylid cymeradwyo defnyddio'r weithdrefn penderfyniadau brys fel y nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor er mwyn i'r Gyllideb Ddrafft 2026/27 a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 i 2030/31 gael eu hystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2025.

<u>Rhesymau dros benderfyniadau</u>

(1) Roedd yn bwysig i'r Cabinet gael ei werthuso'n rheolaidd o sefyllfa ariannol tymor canolig y Cyngor.

(2) Roedd gosod cyfradd flynyddol y Dreth Gyngor yn benderfyniad polisi allweddol i'r Cyngor.

(3) Clustnodi buddsoddiad ychwanegol mewn darpariaeth Gwasanaeth Ieuenctid a thrafnidiaeth wledig a sicrhau bod gan yr Aelodau'r holl wybodaeth berthnasol i'w hystyried yn y Cyngor Llawn.

(4) Roedd gosod cyllideb gytbwys yn gyfrifoldeb statudol ac yn benderfyniad i'r Cyngor Llawn.

(5) Cynaliadwyedd oedd un o egwyddorion sylfaenol y Strategaeth Ariannol.

(6) Roedd adolygu'r cronfeydd wrth gefn yn un o egwyddorion sylfaenol y Strategaeth Ariannol ac o ystyried bod gan y Swyddog adran 151 ddyletswydd statudol i wneud sylwadau ar ddigonolrwydd y cronfeydd wrth gefn a chadernid amcangyfrifon.

(7) Sicrhau y gellid cyflawni'r holl arbedion yn llawn ar gyfer 2026/27 a hefyd nad oedd y pwysau cost heb eu dyfarnu yn dod ymlaen fel gorwariant.

(8) Caniatáu i Gyllideb Ddrafft 2026/27 a Chynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 i 2030/31 gael eu cyfeirio at y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026 i'w hystyried a'u cymeradwyo.

C215 STRATEGAETH GYFALAF 2026/27 A CHYNIGION RHAGLEN GYFALAF TERFYNOL 2026/27 I 2030/31 (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i nodi cynigion terfynol i Aelodau'r Cabinet eu hystyried, cyn gwneud eu hargymhellion i'r Cyngor Llawn, mewn perthynas â'r gyllideb gyfalaf derfynol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2026/27 i 2030/31 ac i ystyried y Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2026/27.

Dangosodd Tabl 1 ar Dudalen 2 o'r adroddiad fod cyfanswm y rhaglen ar gyfer 2026/27 wedi'i rhestru ar ychydig o dan £139m gan ddangos uchelgais Rhaglen Gyfalaf y Cyngor. Roedd yn bwysig edrych ar yr hyn a oedd eisoes wedi'i gyflawni trwy wariant cyfalaf yn ymwneud ag ysgolion, adeiladu tai ac adfywio ac roedd yn bwysig cymryd golwg hirdymor.

Roedd buddsoddiad cyfalaf yn bwysig ar lefel y gymuned gan ei fod yn darparu manteision ar gyfer profiad gwaith, swyddi a chontractau i fusnesau a oedd yn cefnogi busnesau lleol ym Mro Morganwg.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Wilson at yr adran Gwasanaethau Cymdogaeth a Thrafnidiaeth yn Atodiad 2 a nododd nifer o gynigion cyfalaf gan gynnwys amddiffynfeydd llifogydd yn Ninas Powys, gwaith ar y mur cynnal ar Windsor Road, a gwaith rheoli fflyd gan gynnwys adleoli cerbydau o'r Alpau i Ystâd Fasnachu'r Iwerydd i leihau allyriadau carbon a darparu gwasanaethau mwy ymatebol. Roedd yna hefyd gynigion cyfalaf yn ymwneud ag adnewyddu Pier Penarth, ailosod colofnau goleuadau stryd, a phont droed Gorsaf Dingle Road. Roedd gwaith ar y gweill hefyd ynghylch plannu coed a phlannu'r coed cywir yn y lleoliadau cywir i sicrhau hyfywedd yn y dyfodol.

Diolchodd y Cynghorydd Wilson hefyd i'r Swyddogion a oedd yn ymwneud â'r adroddiadau ariannol ar yr agenda am lefel y manylder a ddarparwyd i'r Aelodau er mwyn ystyried materion yn llawn a gallu gwneud penderfyniadau, a chafodd hyn ei adleisio gan yr Arweinydd.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn y dylid cymeradwyo'r Strategaeth Gyfalaf 2026/27 fel y'i nodir yn Atodiad 1.

(2) Y dylid y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn y dylid cymeradwyo'r Rhaglen Gyfalaf derfynol ar gyfer y blynyddoedd 2026/27 i 2030/31 fel y'i nodir yn Atodiad 2.

(3) Y dylid y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn fod gan swyddogion yr awdurdod i drosglwyddo £10k neu lai rhwng cynlluniau sydd eisoes wedi'u cymeradwyo o fewn y Rhaglen Gyfalaf pum mlynedd.

(4) BOD y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn fod y Prif Weithredwr a'r Pennaeth Cyllid / Swyddog Adran 151, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Gweithredol a'r Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau, yn cael awdurdod dirprwyedig i wneud ychwanegiadau, dileadau neu drosglwyddiadau i'r canlynol neu oddi yno:

i. Rhaglen Gwella Tai 2026/27 i 2030/31 fel y bo'n briodol.
ii. Cyllidebau Adnewyddu Asedau 2026/27 i 2030/31 fel y bo'n briodol.
iii. Cynlluniau a ariennir gan A106 yn amodol ar ymgynghoriad ag Aelodau fel sy'n ofynnol o dan y broses bresennol.
iv. Cynlluniau Datgarboneiddio.
v. Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy.
vi. Cynlluniau Grant Addasu Dewisol.
vii. Cronfa Effaith Balchder Bro.
viii. Cynllun ar gyfer Cymdogaethau.
ix. Trawsnewid Trefi.
x. Cronfa Twf Lleol.

(5) BOD y weithdrefn benderfynu frys fel y nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei defnyddio i alluogi Strategaeth Gyfalaf 2026/27 a Chynigion Terfynol Rhaglen Gyfalaf 2026/27 i 2030/31 i gael eu hystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth, 2026.

<u>Rhesymau dros benderfyniadau</u>

(1) Cymeradwyo'r Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2026/27.

(2) Gosod a chymeradwyo rhaglenni cyfalaf yn y dyfodol hyd at 2030/31.

(3) Galluogi swyddogion i symud cynlluniau ymlaen yn gyflymach lle'r oedd angen trosglwyddiadau gwerth isel o dan £10k.

(4) Er mwyn galluogi'r gyllideb Cyfalaf Tai, cyllidebau Adnewyddu Asedau, cynlluniau A106, Cynlluniau Datgarboneiddio, y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, Cynlluniau Grant Addasu Dewisol, y Gronfa Effaith Balchder Bro, y

Cynllun ar gyfer Cymdogaethau, Trawsnewid Trefi a'r Gronfa Twf Lleol i gael eu rheoli'n effeithiol.

(5) Caniatáu i'r Strategaeth Gyfalaf 2026/27 a Chynigion y Rhaglen Gyfalaf Derfynol 2026/27 i 2030/31 gael eu cyfeirio at y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026 i'w hystyried a'u cymeradwyo.

C216 STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS A BUDDSODDI 2026/27 A DIWEDDARIAD AR GYFER 2025/26 (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i ddarparu adroddiad interim ar weithrediadau Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill i 31 Rhagfyr 2025 ac i gyflwyno i'w ystyried y Strategaeth Rheoli a Buddsoddi Trysorlys a'r Polisi Rheoli Trysorlys arfaethedig ar gyfer 2026/27.

Yn ddiweddar, cafodd yr Aelodau gyfle i fynychu'r sesiwn hyfforddi ddiweddaraf ar Reoli Trysorlys, sef sesiwn wedi'i recordio i'r Aelodau hynny nad oeddent yn gallu mynychu i'w gweld cyn i'r mater gael ei ystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid nodi adroddiad interim Rheoli'r Trysorlys ar gyfer y cyfnod 1af Ebrill i 31ain Rhagfyr 2025.

(2) Y dylid cymeradwyo'r polisi ar gyfer gwneud Darpariaeth Refeniw Isafswm yn 2026/27.

(4) BOD y Cabinet yn argymell y dylai'r Cyngor Llawn gymeradwyo'r Strategaeth Fuddsoddi a Rheoli Trysorlys 2026/27 arfaethedig gan gynnwys y penderfyniadau penodol canlynol (y manylir arnynt yn Atodiad 2).

- Pennu’r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol ar £265.800m ar gyfer 2025/26, £308.472m ar gyfer 2026/27, £370.857m ar gyfer 2027/28 a £435.486m ar gyfer 2028/29.
- Pennu’r Ffin Weithredol ar gyfer Dyled Allanol ar £237.168m ar gyfer 2025/26, £278.201m ar gyfer 2026/27, £339.237m ar gyfer 2027/28 a £402.998m ar gyfer 2028/29.
- Rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Swyddog Adran 151 o fewn cyfanswm y Terfyn Awdurdodedig a'r Ffin Weithredol fel yr amcangyfrifwyd ar gyfer blynyddoedd unigol i sicrhau symudiad rhwng y terfynau y cytunwyd arnynt ar wahân ar gyfer benthyca a rhwymedigaethau hirdymor eraill.
- Pennu terfyn uchaf o £0m ar gyfer 2025/26, £10m yn 2026/27, £10m yn 2027/28 a £10m yn 2028/29 ar gyfer cyfanswm y prif symiau a fuddsoddir dros 364 diwrnod.

- Pennu swm y benthyca rhagamcanol sy’n aeddfedu ar gyfradd sefydlog ym mhob cyfnod fel canran o gyfanswm y benthyca rhagamcanol sy’n gyfradd sefydlog fel y nodir isod ac y manylir arno ymhellach yn Atodiad 1.

Tabl 1 – Terfynau uchaf ac isaf ar gyfer benthyca cyfradd sefydlog

	Terfyn Uchaf	**Terfyn Isaf**
Dan 12 mis	20%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	40%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	40%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	40%	0%
10 mlynedd a mwy	100%	0%

- Bydd unrhyw achosion o fynd yn groes i Ddangosyddion Materion Ariannol yn cael eu hadrodd yng nghyfarfod nesaf y Cabinet, ac eithrio'r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol a fyddai angen cymeradwyaeth y Cyngor Llawn ymlaen llaw.

(4) BOD y Dangosyddion Materion Ariannol a nodir yn Atodiadau 1 a 2 yn cael eu cymeradwyo.

(5) BOD y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn y dylid rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Pennaeth Cyllid/Swyddog Adran 151 i gymeradwyo Datganiad y Polisi Rheoli'r Trysorlys ac Arferion Rheoli'r Trysorlys.

(6) BOD y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn y dylid rhoi awdurdod dirprwyedig, fel y nodir ym mharagraff 2.34, er mwyn galluogi'r swyddogion penodedig i osod buddsoddiadau gyda'r Cyfleuster Adnau Cyfrif Rheoli Dyled (CACRhD) yn unol â rhagamcanion llif arian parod dyddiol.

(7) Y dylid y defnydd o'r weithdrefn penderfyniadau brys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei gymeradwyo er mwyn i'r Strategaeth Rheoli a Buddsoddi'r Trysorlys 2026/27 a'r Diweddariad ar gyfer 2025/26 gael eu hystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026.

<u>Rhesymau dros benderfyniadau</u>

(1) Cyflwyno'r Adroddiad Interim Rheoli'r Trysorlys.

(2) Cytuno ar sail cyfrifiad y Ddarpariaeth Refeniw Isafswm ar gyfer 2026/27 ymlaen.

(3) Er mwyn i'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a Buddsoddi Blynyddol fel y'i paratowyd gael ei chymeradwyo fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

(4) Er mwyn i'r Dangosyddion Darbodus a nodir yn Atodiad 1 a 2 gael eu cymeradwyo.

(5) Er mwyn i'r Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys ac Arferion Rheoli'r Trysorlys gael eu cymeradwyo.

(6) Er mwyn i'r llif arian dyddiol redeg yn esmwyth.

(7) Caniatáu i'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a Buddsoddi 2026/27 a'r Diweddariad ar gyfer 2025/26 gael eu cyfeirio at y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026 i'w hystyried a'u cymeradwyo.

C217 MUDO SYSTEM FFÔN YSGOLION I DDATRYSIAD CWMWL-SEILIEDIG (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i geisio cymeradwyaeth y Cabinet i fwrw ymlaen â chaffael mudo gwasanaeth teleffoni ysgolion y Cyngor o blatfform Rheolwr Cyfathrebu Unedig Cisco (RCUC) presennol ar y safle i ddatrysiad teleffoni sy'n seiliedig ar y cwmwl.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) BOD y cynnydd tuag at gaffael datrysiad teleffoni yn y cwmwl ar gyfer ysgolion sy'n defnyddio'r platfform Cisco Unified Communications Manager corfforaethol ar hyn o bryd yn cael ei gymeradwyo.

(2) BOD y defnydd o weithdrefn benderfynu frys y Cyngor, fel y nodir yn adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor, yn cael ei gytuno i sicrhau y gellid gosod y tendr ar y dyddiad arfaethedig, sef 2 Mawrth 2026, ac i sicrhau y gellid cyflawni'r prosiect erbyn mis Hydref 2026.

(3) BOD tyniad i lawr o'r gronfa wrth gefn Digidol yn cael ei gymeradwyo i ariannu gweithrediad untro ac unrhyw gostau hanfodol sy'n gysylltiedig ag amnewid setiau llaw, ar y sail y byddai arbedion a gynhyrchir dros gyfnod o bum mlynedd yn ailgyflenwi'r gronfa wrth gefn i lefel y swm a dynnwyd i lawr.

(4) BOD y Cyfarwyddwr Adnoddau Corfforaethol, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd Gweithredol, yr Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau a'r Swyddog Monitro/Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, yn cael ei awdurdodi i:

- o cadarnhau'r dull caffael a dyfarnu'r contract.
- o cytuno ar delerau contract o fewn trefniant disgwyliedig o 3+1+1 flwyddyn.
- o sicrhau mesurau diogelu priodol ynghylch rheoli costau, diogelu data, a darpariaethau ymadael.

(5) BOD y Swyddog Monitro/Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd yn cael awdurdod dirprwyedig i ymrwymo i a llofnodi'r ddogfennaeth gontract briodol

gan gynnwys opsiynau estyniad ac amrywiadau sy'n gyson â'r manylion a gynhwysir yn yr adroddiad.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Er mwyn sicrhau bod y gwasanaeth teleffoni a ddarparwyd i ysgolion yn gost-effeithiol ac yn addas at y diben.

(2) Er mwyn sicrhau y gellid gosod y tendr ar y dyddiad a gynlluniwyd a sicrhau y gellid cyflawni'r prosiect erbyn mis Hydref 2026.

(3) Er mwyn sicrhau bod unrhyw gostau gweithredu'r prosiect yn cael eu talu.

(4) Er mwyn sicrhau bod y Cyngor o fewn y contract ar gyfer datrysiad teleffoni cwmwl cost-effeithiol ac addas at y diben ar gyfer ysgolion.

(5) Er mwyn sicrhau y gallai'r Cyngor ymrwymo i, estyn ac amrywio'r ddogfennaeth gontract angenrheidiol yn effeithlon heb oedi, gan alluogi llunio contractau'n amserol.

C218 ARGYMHELLION TERFYNOL ADOLYGIAD TREFNIADAU ETHOLIADOL COMISIWN DEMOCRATIAETH A FFINIAU CYMRU – BRO MORGANWG (AGBA) –

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar Argymhellion Terfynol Adolygiad Trefniadau Etholiadol Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru – Bro Morganwg.

Roedd yr argymhellion terfynol wedi'u cyflwyno i Weinidogion Llywodraeth Cymru a dylid cyfeirio unrhyw sylwadau pellach ynghylch Argymhellion Terfynol y Comisiwn at Lywodraeth Cymru a'u cyflwyno erbyn 12 Mawrth 2026 fan bellaf.

Byddai'r ystyriaeth derfynol yn digwydd yn y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026, felly cynigiodd yr Arweinydd y defnydd o'r weithdrefn penderfyniadau brys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor er mwyn i Argymhellion Terfynol Adolygiad Trefniadau Etholiadol Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru – Bro Morganwg gael eu hystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026, a chytunwyd ar hynny.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid yr Argymhellion Terfynol fel y'u nodir ym mharagraffau 2.1 i 2.10 o'r adroddiad yn cael eu nodi.

(2) Y dylid y Cabinet yn argymell i'r Cyngor Llawn y dylid derbyn yr Argymhellion Terfynol a bod hyn yn cael ei gyfleu i Weinidogion Cymru cyn 12 Mawrth 2026.

(3) Y dylid yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026 i'w ystyried.

(4) Y dylid y weithdrefn penderfyniadau brys fel y'i nodir yn Adran 15.14 o Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei defnyddio i alluogi Argymhellion Terfynol Adolygiad Trefniadau Etholiadol Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru – Bro Morganwg i gael eu hystyried gan y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Nodi ac ystyried Argymhellion Terfynol y Comisiwn.

(2) Argymell i'r Cyngor Llawn y dylid derbyn yr Argymhellion Terfynol.

(3) Caniatáu i'r Cyngor Llawn eu hystyried, gan gofio bod pob Aelod yn gallu cyflwyno eu sylwadau eu hunain os dymunent.

(4) Caniatáu i'r Strategaeth Rheoli a Buddsoddi Trysorlys 2026/27 a'r Diweddariad ar gyfer 2025/26 gael eu cyfeirio at y Cyngor Llawn ar 9 Mawrth 2026 i'w hystyried a'u cymeradwyo.

C219 YMARFER CAFFAEL YR HOLL YSGOLION – ARGRAFFYDD A LLUNGOPÏWYR (ACG) –

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet yr adroddiad i geisio cymeradwyaeth y Cabinet i ddechrau caffael darparwr i gyflenwi a chynnal a chadw'r holl argraffyddion a llungopïwyr ar gyfer hyd at 53 o ysgolion yng Nghyngor Bro Morganwg.

Dywedodd y Cynghorydd Birch fod uwch staff mewn ysgolion yn cael eu cyflogi i fod yn arbenigwyr mewn addysgu a dysgu ond eu bod hefyd yn disgwyl iddynt fod yn arbenigwyr mewn materion eraill fel contractau caffael nad oedd yn arbenigedd iddynt. Byddai'n fwy cost-effeithiol i'r Awdurdod ymgymryd â'r rôl honno a chaffael yn fwy effeithiol a chynorthwyo ysgolion i sicrhau'r gwerth gorau posibl am arian wrth gynnal ansawdd a dibynadwyedd y gwasanaeth.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) BOD ymarfer caffael yn cael ei gychwyn ar gyfer darparu, gosod, cefnogi a chynnal a chadw dyfeisiau amlswyddogaethol newydd (argraffwyr a llungopïwyr) ar gyfer hyd at 53 o ysgolion, gan eu cyflenwi drwy raglen weithredu cam wrth gam a reolir yn ganolog.

(2) BOD y Cyfarwyddwr Dysgu a Sgiliau, mewn ymgynghoriad â'r Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg, y Pennaeth Cyllid/Swyddog A151 a'r

Swyddog Monitro/Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, yn cael ei awdurdodi i gadarnhau’r dull caffael a dyfarnu’r contract.

(5) BOD awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Swyddog Monitro/Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd i ymrwymo i'r ddogfennaeth gontract briodol a'i llofnodi, gan gynnwys unrhyw opsiynau estyniad ac amrywiadau a ganiateir, yn unol â thelerau'r cytundeb a gofynion llywodraethu'r Cyngor.

(4) BOD awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i’r Cyfarwyddwr Dysgu a Sgiliau i weithredu'r contract, gan gynnwys unrhyw gynefino graddol mewn ysgolion.

<u>Rhesymau dros y penderfyniadau</u>

(1) Er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth â Rheolau Gweithdrefn Gontractau’r Cyngor a deddfwriaeth caffael cyhoeddus a sicrhau datrysiad argraffu cyson, cost-effeithiol a dibynadwy ar draws ysgolion drwy raglen amnewid wedi’i threfnu.

(2) Er mwyn galluogi'r broses gaffael i gael ei chwblhau'n effeithlon o fewn amserlenni gofynnol heb ddychwelyd i'r Cabinet ar ôl gwerthuso'r tendr, tra'n cynnal goruchwyliaeth lywodraethu briodol drwy ymgynghori â'r Aelod Cabinet perthnasol, y Pennaeth Cyllid/Swyddog A151 a'r Swyddog Monitro/Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd.

(3) Er mwyn sicrhau bod yr holl drefniadau cytundebol yn gyfreithiol gadarn ac yn cydymffurfio â deddfwriaeth a gofynion llywodraethu, a chaniatáu i'r cytundeb gael ei gwblhau'n brydlon ar ôl dyfarnu'r contract.

(4) Er mwyn galluogi rhoi’r gwasanaeth ar waith a rheoli ei weithrediad yn effeithiol, gan gynnwys ei roi ar waith fesul cam ar draws ysgolion, gan sicrhau parhad y ddarpariaeth a rheoli’r contract yn briodol.

C220 ADRODDIAD GWRTHWYNEBIAD: Y GLANNAU, Y BARRI – GORCHYMYN RHEOLEIDDIO TRAFFIG ARFAETHEDIG I WAHARDD AROS AR UNRHYW ADEG (WCA) –

Cyflwynodd yr Aelod Cabinet yr adroddiad i hysbysu'r Cabinet am wrthwynebiad a dderbyniwyd ac i gynnig ffordd briodol ymlaen.

Dywedodd y Cynghorydd Wilson fod trigolion wedi wynebu heriau dros nifer o flynyddoedd ac felly ymgynghorodd y Cyngor ar gynllun i gyflwyno Gorchymyn Rheoleiddio Traffig Gwahardd Aros Ar Unrhyw Adeg mewn gwahanol leoliadau ar draws y Glannau, ar Ffordd y Mileniwm, Portland Drive, Ffordd y Glannau, Ffordd y Dociau, Clos Tear, Heol Livesey a Heol Finch.

Dim ond un gwrthwynebiad ffurfiol i'r cynigion a dderbyniwyd. Daeth swyddogion i'r casgliad, er gwaethaf y cyfyngiadau o ran cynllun y ffyrdd, fod y cyfyngiadau aros arfaethedig yn angenrheidiol er mwyn atal rhwystrau, gwella diogelwch a chynnal llif traffig. Roedd yn bwysig ceisio lleihau nifer y gwrthdrawiadau a gwella diogelwch.

Byddai gorfodi yn cael ei wneud am resymau diogelwch a mynediad yn unig, ac nid er mwyn cynhyrchu refeniw.

Diolchodd y Cynghorydd Wilson i drigolion y Glannau am eu dyfalbarhad a'u gwytnwch mewn amgylchiadau heriol.

Dywedodd yr Arweinydd ei bod yn bwysig cofio mai hwn oedd dechrau datrysiad a fyddai'n cael ei adolygu rhag ofn y bydd canlyniadau anfwriadol. Mewn cymuned newydd, roedd yn bwysig sicrhau bod y seilwaith, ar ôl ei fabwysiadu, wedi'i gynllunio i ddiwallu anghenion y trigolion lleol.

Mater i'r Weithrediaeth benderfynu arno oedd hwn.

Y Cabinet, ar ôl ystyried yr adroddiad a'r holl faterion a goblygiadau ynddo

PENDERFYNWYD –

(1) Y dylid ystyried y gwrthwynebiad a godwyd mewn perthynas â'r Gorchymyn Rheoleiddio Traffig Gwahardd Aros Ar Unrhyw Adeg arfaethedig y cyfeirir ato yn yr Adroddiad ac Atodiad A.

(2) Y dylid cymeradwyo'r cynnig ar gyfer Gorchymyn Rheoleiddio Traffig Gwahardd Aros Ar Unrhyw Adeg, yn unol â Phenderfyniad (1).

Rhesymau dros y penderfyniadau

(1) Sicrhau bod yr holl wybodaeth berthnasol wedi'i hystyried gan y Cabinet wrth ddod i benderfyniad.

(2) Lliniaru'r heriau presennol mewn perthynas â pharcio diwahân a phryderon diogelwch a hwyluso symudiad traffig diogel ac effeithlon.